

Høgtællig i det bestaaende Høgteskab. Da den ærede Justitsminister imidlertid forklarede dette yderligere derhen, at han kun sigtede til de Tilfælde, hvori Foreldre i Testamente disponere over Evangslodder, skal jeg ikke nærmere komme ind derpaa, men det mere almindelige Tilfælde eller det Tilfælde, som ikke specielt berøres af § 28 i Arveforordningen, nemlig, at Tredeemand ved Testament bestemmer, at et vist Legat f. Ex., som han vil tillægge et Fruentimmer, skal være udenfor Formuefællesskabet, er vist en Bestemmelse, som ikke engang trænger til Konfirmation. Det Gnesse, som behøves fra Justitsministeriets Side, er Tilbællelse til, at et saadant Legat maa indsettes i Overformynderiet. — Da jeg nu engang har Ordet, vil jeg tillade mig at takke den ærede Forespørger, fordi han har bragt denne meget vigtige Sag paa Tale her i Folkethinget. Det har altid indvret mig, at dette Spørgsmaal, som har saa stor praktisk Betydning, og hvis Ordning i vor nuværende Lovgivning i flere Henseender maa siges at være høist utilfredsstillende, ikke har fremkaldt større Klager eller har fremkaldt Omsigt om en Reform rundt om i Befolkningen. Det er, saa vidt jeg veed, ikke i stort Omfang blevet bragt paa Tale, man har ikke i den Henseende i vore Domstoles Præcis set mange Exempler paa skrigende Uretfærdighed, men ikke desto mindre kan det ikke betvivles, at saadanne have fundet og finde Sted hver Dag. Det er derfor en fortjenstfuld Sag, at dette Forhold er bragt paa Dm-tale her i Dag, og efter den Besvarelse, Forespørgjelen har faaet af den høitærede Justitsminister, tør det vel forudsættes, at Sagen vil være bragt et Skridt fremad til Reformens Gjennemførelse. At den ærede Justitsminister ønsker at se, hvorledes Sagen behandles i Norge og vil afvente dette, vil saa langt fra være en Forhaling af Sagen, at det netop tværtimod kan være, at den Omstændighed, at man i et Land, hvis Retsforfatning er saa analog med vor, arbejder til et bestemt Resultat, vil lette Sagens Gjennemførelse her. Det tør vel haabes, at det ikke vil vare længe, inden der i Norge fremkommer et Resultat af Sagen, og man tør vel haabe, at det efter den Stemning, der er her i Thinget samt hos den ærede Justitsminister og, jeg tør sige, hos en hvilken som helst kommende Justitsminister, vil lykkes at gjennemføre en Reform paa dette Omraade. Det er ikke alene den Side af Sagen, som den ærede Forespørger nærmest havde for Øie, nemlig det Uretfærdige i, at man navnlig i de lavere Klasser kan berøve Kvinden Frugten af det, hun selv erhverver, som gjør en Reform umulig. Ganske vist er der, som jeg før bemærkede, derved fremkommet meget uheldige Forhold og skrigende Uretfærdigheder; men de ligge saa nær, at Enhver vil kunne faae Øie paa dem og strax være paa det Rene med dem. Derimod tror jeg, at ogsaa den Del af vor Lovgiv-

ning, som nærmest kommer de mere velhavende Klasser til Gode, navnlig de Høgtæller, som, naar de indgaa Høgteskab, have Formue — især naar den Formue, der findes paa Hustruens Side, ønskes sikret — skjøndt vor Lovgivning i og for sig er liberal nok i saa Henseende, dog er saa ubestemt, eller rettere sagt saa uforsikret, at der i mange Henseender opstaar Ubestemtheder og tvivlsomme Spørgsmaal, saaledes at man aldrig er sikker paa, hvorvidt en vis Ordning i Tilfælde af, at der opstaar Tvist eller Ansægtelser fra den ene eller den anden Side, kan opretholdes ved Domstolens Hjælp. Sagen er, at det Hele beror paa Konfirmationsvesen, og om Vikningerne deraf samt om Beskaffenheden af den Retsstilstand, der tilveiebringes, naar der ved kongelig Konfirmation er gjort Undtagelse fra det almindelige Formuefællesskab, kan der være forskellige Meninger; det er i det praktiske Liv meget vanskeligt at vide, om man har været saa heldig at ordne Forholdet saaledes, at det kan bestaa en Prøve. I og for sig er det ogsaa meget urigtigt, hvad den høitærede Justitsminister allerede har fremhævet, at saadanne Forhold, som nærmest vedrøre Folks private huslige Forhold, skulle være Gjenstand for en kongelig Konfirmation, det vil sige, for Overveielse i offentlige Kontover, der for at kunne træffe det Rette maatte have et Indblik i alle de personlige og huslige Forhold, som de tilføjede Sagens Beskaffenhed ikke kunne have. De ville i saa Henseende kun have at rette sig efter, hvad der fremkommer fra Personer, som maatte staa de Raagjældende nær; men at saadanne Erklæringer ikke ere meget paalidelige eller fyldestgjørende, er Noget, som den daglige Erfaring vistnok vil lære. Der vil, saa vidt jeg kan se, allerede være foretaget et stort Fremskridt derved, at den Kompetence til at gjøre Undtagelse fra det, Lovgivningen foreskriver som almindelig Regel, nemlig ved at oprette Høgtægter og dertil at træffe Bestemmelser enten om Særformue eller om Hustruens Myndighed og Ret til at raade over, hvad der hører hende selv til, overlades til Parterne eller vedkommende Børgere saaledes, at der ikke indblandes offentlige Autoriteter, som umulig kunne have det Kendskab, der er nødvendigt for at kunne træffe Bestemmelser, som gaa imod Parternes Villie. Der vil ogsaa i en anden Henseende være vundet ikke Lidet derved, nemlig med Hensyn til Bekostningen. Erhvervelsen af saadanne Konfirmationer er jo, som det ærede Medlem for Præstø Amtz Udte Valgkreds (Beth) har fremhævet, paa Grund af de Gebyrer, der betales, det stemplede Papir, der skal bruges, Salær, Thinglæsningsgebyr o. s. v. en meget bekostelig Sag, hvorpaa Parterne kun kunne indlade sig, naar der er Tale om en nogenlunde betydelig Formue, naar det ikke er rene Bagateller, der er Tale om at ordne, men hvorpaa man navnlig ikke vil indlade sig, naar Høgteskabet skal begynde uden Formue, og der